Povídání o rodném Žďáru

https://varimesmarcelou.cz/o-zdaru/povidani-o-rodnem-zdaru.html

„Genius loci“ je to, proč se na nějaké místo vracíme. Slova, která vystihují charakter tohoto místa, vyřkl pan Václav Cílek, známý geolog, klimatolog, spisovatel a popularizátor vědy., a já mohu s tímto výrokem jen souhlasit.

Ráda se vracím do svého rodiště. A nejen já, ale i můj bratr. S rodištěm jsme spojeni a vnímáme v něm pocity, které jinde vnímat nelze.

Žďár, malá obec 5km jihovýchodně od Blovic, na svahu s jižním sklonem, nad pravým břehem řeky Úslavy (dříve řeky Bradavky), v nadmořské výšce 414 m nad mořem.

Žďár *Zdroj: Marcela Hackerová*

Původ jména vsi Žďár je vysvětlován tak, že ves vznikla na místě vyžďářeného, tedy vypáleného lesa (Profous – Svoboda 1957, 815). Oblibu této kolonizační metody dokládá více než 30 Žďárů v Čechách, nepočítaje Žďárce, Ždírce, Žďárky a podobná místní jména.

Samotná první písemná zmínka o vsi je z roku 1326. Nebudeme-li jmenovat jednotlivé panské rody napříč věky, do 16. století zde byl vždy samostatný statek. Tvrz žďárských vladyků stávala v 1 km na severní straně od obce.

V období od roku 1674, kdy panství zakoupil od Jiřího Antonína Horšického za 18500 zlatých rýnských Jan Karel Magauer z Greifenau – bytem v Praze a úředník na Pražském hradě – nastaly asi nejhonosnější časy panství.

Na statku Žďář v této době pobývalo mnoho služebnictva. Purkrabí žďárský, písař, hofmistryně urozené paní Magauerové, šafář a šafářka, sládková, lokaj, chůvy, zahradníci a ostatní služebnictvo – všichni mnohdy i s rodinami. Správcem žďárským byl „vzácný a slovutný“ Adam Maxmilián Čistecký.

Ještě roku 1675 byl v provozu i pivovar, neboť je připomínána jistá Alžběta Kadlečková – sládková ze Žďáru.

Dnes však již panské sídlo nelze lokalizovat. Stálo na ostrohu nad řekou, patrně v okolí domů čp. 2, čp. 19 a čp. 26 dnešní části Smederov.

Žďár *Zdroj:Marcela Hackerová*

Histori by nám měla přiblížit i kronika obce Žďár. Bohužel k dispozici není a neví se kde skončila svoji pouť. Takže jedinou zmínku můžeme čerpat z obecní kroniky obce Ždírec, která se o Žďáru zmiňuje.

Ve výčtu zásadních událostí panství nesmíme opomenout samotnou existenci filiálního kostel sv. Václava, který byl založený ve 14. století. O tom však již v další části vyprávění.

Vybechat nelze ani přírodní scenérie Žďára a jeho okolí. Prohlédněte si několik fotografií ve fotogalerii a nechte se unést ještě stále panenskou přírodou.

Použité prameny a literatura:

OTTŮV SLOVNÍK NAUČNÝ, SVAZEK 27, STR. 762, ODDÍL 10;

JAN KUNPERA; ZÁPADNÍ ČECHY OD A DO Z - LEXIKON, HISTORIE, PAMÁTKY;

PŘÍRODA TOMÁŠ KAREL, KAREL FOUD: JIŽNÍ PLZEŇSKO II – HISTORICKO-TURISTICKÝ PRŮVODCE Č. 13;

PETR ROŹMBERSKÝ, VERONIKA MACHOVÁ: TVRZ ŽĎÁR VE SMEDEROVĚ – HISTORICKÝ SBORNÍK MUZEA JIŽNÍHO PLZEŇSKA V BLOVICÍCH – I/2003;